Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Auteur
[redacted]

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
26 oktober 2026

Kenmerk
WJZ / 108756726

Kopie aan

Bijlage(n)
1

nota
TER BESLISSING

Nota naar aanleiding van het verslag bij wetsvoorstel Uitvoeringswet CRCF-verordening

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding
Op 9 september 2026 heeft de Vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei van de Tweede Kamer het verslag vastgesteld bij het wetsvoorstel ter uitvoering van de Europese verordening tot vaststelling van een certificeringskader van de Unie voor permanente koolstofverwijderingen, koolstoflandbeheer en koolstofopslag in producten (CRCF-verordening).

Geadviseerd besluit
U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de beantwoording van de vragen uit het verslag en de nota naar aanleiding van het verslag en de aanbiedingsbrief te ondertekenen.

Kernpunten
- De Europese CRCF-verordening[1] richt zich op permanente koolstofverwijdering, koolstoflandbeheer en koolstofopslag in producten. De verordening beoogt de versnelling en stimulering van hoogwaardige koolstofverwijdering en het verminderen van bodememissies te bevorderen, evenals de bevordering van zowel publieke als private investeringen.

[1] Verordening (EU) 2024/3012 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 tot vaststelling van een certificeringskader van de Unie voor permanente koolstofverwijderingen, koolstoflandbeheer en koolstofopslag in producten.

- Betrokkenen kunnen aan dit vrijwillige kader voldoen om zo op betrouwbare wijze hoogwaardige koolstofverwijdering en -landbouw te kunnen certificeren.
- Nationale regelgeving ter uitvoering van de CRCF-verordening is noodzakelijk. Het wetsvoorstel voorziet in een grondslag voor het aanwijzen van toezichthouders op de verordening.
- Na ontvangst van een dictum A van de Afdeling advisering van de Raad van State is het wetsvoorstel op 23 juni 2026 ongewijzigd ingediend bij de Tweede Kamer.
- De vaste commissie heeft aangegeven dat de commissie de openbare beraadslaging over het wetsvoorstel voldoende voorbereid acht, onder voorbehoud van tijdige en genoegzame beantwoording van de gestelde vragen en opmerkingen. Na aanvaarding van het wetsvoorstel volgt behandeling door de Eerste Kamer.
- Inwerkingtreding van het wetsvoorstel zal vermoedelijk begin volgend jaar plaatsvinden.

Toelichting

- Naar aanleiding van het wetsvoorstel zijn er vragen gesteld en opmerkingen gemaakt door de fracties van PRO, de VVD en JA21.
- Een groot deel van de vragen en opmerkingen gaat specifiek over de totstandkoming en werking van de CRCF-verordening en de kern van het Nederlandse beleid hierop. Ook zijn een aantal vragen gesteld over het toezicht door de NEa op grond van de CRCF-verordening.
- Er is gevraagd om een toelichting in hoeverre de CRCF-verordening het gebrek aan vertrouwen in de vrijwillige koolstofmarkt en marktfragmentatie daadwerkelijk oplost. Er is in dit kader verwezen naar onderzoeken met betrekking tot fraude en greenwashing, waarin wordt geconstateerd dat koolstofverwijderingsprojecten achteraf vaak minder CO_2 blijken te verwijderen dan vooraf werd geclaimd. In de beantwoording wordt aangegeven dat te CRCF-verordening door middel van standaardisatie en robuuste methodologieën duidelijkheid biedt aan de markt. Consumenten in Nederland worden beschermd tegen misleiding, waaronder misleidende duurzaamheidsclaims, via de Autoriteit Consument en Markt.
- Ook is gevraagd in te gaan op de koppeling aan het ETS en of dit ertoe kan leiden dat bedrijven minder inzetten op daadwerkelijke emissiereductie. Verwezen wordt naar het BNC-fiche op het Commissievoorstel voor de ETS-herziening en de onderhandelingen die hier momenteel over plaatsvinden in de EU. Ook wordt verwezen naar de effectbeoordeling van de Europese Commissie waarin wordt aangegeven dat koolstofverwijdering een relatief nieuw en complexe sector is en technieken nog in ontwikkeling zijn.
- Verder zijn vragen gesteld over aansprakelijkheidsmechanismen, het financiële en juridische risico bij omkeringen en de duur van verantwoordelijkheid van de exploitanten. In de CRCF-verordening zijn

aansprakelijkheidsmechanismen opgenomen, waarbij de CCS-richtlijn het aansprakelijkheidsmechanisme voor DACCS- en BioCCS-activiteiten voor rekening neemt.

- Vragen over additionaliteit en het voorkomen van dubbeltelling en overcompensatie zijn ook gesteld. Er is o.a. verwezen naar de Kamerbrief van 3 juli jl. waarin is toegelicht hoe binnen de SDE++ omgegaan wordt met meeropbrengsten uit de verkoop van koolstofverwijderingscertificaten.
- Tot slot is er aanvullende toelichting gevraagd over het toezicht door de NEa op de certificerende instanties, zoals de risico's en beperkingen die de NEa eerder in de toets op de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid (HUF-toets) heeft geconstateerd en welke stappen worden gezet om deze weg te nemen. Het kabinet heeft zich tijdens de onderhandelingen over de uitvoeringshandeling van het CRCF voor deze punten ingezet, en blijft zich op Europees niveau ook inzetten voor een sterke invulling van het stelseltoezicht.